

בענין תקוני המדות אהו"ר שבין אדם למקום.. הן בבחי' סור מרע הן בבחי' וע"ט צריך הוא לשנות רגילותו וטבעו. ופי' הכי הוא לשון פה רך. וזה ישים האדם ללבו כמו כעס וקנאה וגדלות והתרוממות אחד על חבירו. זה הכלל מענה רך ישיב חימה. ולא חימה של חבירו בלבד אלא אף חימה שבו. דהיינו כל המדות רעות שבין אדם לחבירו שיסודם היא בחי' גבורות. והמ"י:

ויאמר ה' אליו מי שם פה לאדם וגו'. להבין זה מ"ש משה לא איש דברים אנכי כי כבד פה כו' ומה שהשיב לו הקב"ה מי שם פה כו' שהוא כולו מקשה וכי לא ידע משה זאת בתחלה מי השם פה לאדם. הענין יובן ע"פ הקדמה דהנה איתא בס' התמונה (בהקדמה לתמונה ג' דכ"ז כ"ט ל"א) שזה העולם הוא שמיטה שניה ולפניה ה' ג"כ שמיטה אחת שהיתה נמשכת ממדת החסד והשמיטה דעכשיו (ר"ל שית אלפי שני דהוי עלמא וחד חרוב) הוא ממדת הפחד ולכן דרכיה חזקים וקשים ורעים כו'. דהיינו שהי' בה חורבן בית ראשון ושני כו'. משא"כ בשמיטה הראשונה שהיתה ממדת חסד היתה העבודה באופן אחר וגם התורה ה' באופן אחר יעו"ש והיו רק טוב וחסד כו' כך דעת ס' התמונה ואחריו נמשכו המקובלים האחרונים לדון מזה שמוכרח להיות עוד חמש שמיטות אחר שמיטה זו כי צ"ל ז' שמיטות כנגד ז' מדות עליונות כו' (וכמ"ש שם בה"ת) אבל הארז"ל פליג ע"ז כמה שלמדו שצ"ל עוד ה' שמיטות וגם בענין מה שעוה"ז הוא שמיטה שניה עם היות דס"ל ג"כ כן. ולכן פתחה התורה בכי"ת בראשית לומר שכבר היתה שמיטה א' ועכשיו היא שמיטה שני'. אבל פי' הארז"ל דאין הכונה לומר שהי' עולם גשמי כמו עוה"ז דעכשיו עם שמים וארץ גשמיים ודח"מ כי זה לא ה' רק בשמיטה זו דוקא לבד וענין השמיטה שהיתה לפני זו היא ענין עולם ההוה דהיינו ענין ז' מלכין קדמאין דתהו שמתו שהוא ענין ספירות רוחני' כנודע וענין שמיטה דעכשיו הוא ענין עולם התקון שנעשה אח"כ (ועיין בלק"ת פ' קדושים ונעמיה שער עולם התהו נמ"ז ד' כ"ה ע"א) וכנודע בכה"ארז"ל:

והנה שתי נשמות משמיטה הראשונה דהיינו מבחי' עולם התהו שלפני עולם התיקון ירדו ונמשכו למטה לשמטה שניה שהוא בחי' התקון והם חנוך ומשה דבחנוך כתי' ויתהלך חנוך את האלקי' לומר שכבר התהלך את האלקי' בשמטה הא' וכן במשה כתי' מן המים משיתהו. דהיינו משמטה ראשונה שהיא היתה מבחי' חסד הנק' מים. ומשם משיתהו לשמיטה דעכשיו כו' ועיקר ירידתם לזו השמיטה הוא כדי לתקן העולמות כי הם שרשם גנוהים מאד יען היותם למעלה מבחי' נשמות דשמטה זו דהיינו ששם נמצא הביטול הרבה יותר מאשר נמצא בשמיטה זו ולכן נאמר במשה ונחנו מה. והאיש משה ענו נאד כו' וגם ראה שם נשמות גנוהות שלמעלה ממנו כמו חנוך למך כו'. ולכן ירדו לשמטה זו לתקנה ג"כ. שחנוך ה' קודם דור המבול שהיה העולם בתכלית השפלות כמ"ש קץ כל בשר בא לפני כו'. ולכן ירד חנוך לזה העולם לתקן אותו שלא יחזור לגמרי לתהו ובהו. רק שיהי' מבול על הארץ לטהר הארץ וישארו נח ובניו קיימי' בתיבה. אבל אם לא ה' חנוך ה' העולם חרב לגמרי ולא ה' נשאר אף נח ובניו. וכן משה ירד לגאול את ישראל ושיהי' מתן תורה על ידו כו'.

והנה ההפרש בין תהו לתקון ידוע בע"ח שהתהו לא ה' בחי' פרצופים רק העשר ספירות היו בבחי' נקודות ר"ל נקודת החסד נקודת הגבורה כו'. דהיינו שלא נתחלקה הספי' לפרטי פרטיות

ית' חכים ולא בחכמה ידיעא כו'. וזהו לבון הלכתא שהלכות הנראות כשחורות צריך ללבנם בלובן העליון ע"י חדות ה' היא השמחה אמיתית בה' אחד ולהבטל כרצונו ולא יבקש רצון אחר זולת רצונו ית' המלושב בתורתו. וזהו קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך. פי' לך לעצמך כי ישראל עלו במחשבה תחלה וע"כ קומי לך להתכלל באחד. והנה עדין מתעורר למעלה בחינת לבון העליון בהתגלות בבחי' הארת פנים. דהיינו התעוררות השמחה וחדות ה' צהבו פניו. כמ"ש יאר פניו אתנו סלה שהארת פניו היא אתנו ועל ידינו כפי מה שאנו מעוררים בחי' התגלות אלהותו כמ"ש כמים הפנים לפנים כו'. והנה תכלית ושלמות הגילוי הזה יהיה לעתיד לבא לימות המשיח שאז עין בעין יראו כבשעת מ"ת ויותר מזה שאילו בשעת מ"ת לא היה רק לפי שעה משא"כ לימות המשיח יהיה גילוי אלהותו לעד ולעולמי עולמים בלי הפסק. וזהו סלה שהוא לשון נצח. והנה בזמן הגלות צריך עמל ויגיעה רבה לקבוע בלבו השמחה אמיתית בה' שהוא לבון הלכתא משא"כ לימות המשיח אז וראו כל בשר יחדו:

וכן בענין ובכל עבודה כשדה דא ברייתא. כי ברייתא בחי' לבר מן גופא שהם אברים החצוניים. והמשנה נק' אברים הפנימיים. וכל דבר שהוא שנוי בברייתא הוא מרומז במשנה כמו שאמר אילפא מאן דשאל לי בברייתא ולא פשטינא ליה ממתניתין. פי' פשטינא מלשון פשט את ידו שהוא לשון הושטת יד ואמר שיושיט את ידו ממתניתין לבאר הדין השנוי בברייתא ולא היה צריך ללמוד הברייתא בפ"ע כיון שהיא נכללת במתניתין. אך לא כל אדם זוכה לזה ושמו מוכיח עליו שלכן נק' אילפא מלשון אאלפך חכמה אאלפך כינה ולכן היה מכין דין הברייתא מתוך המשנה. אבל אתנו צריכין ג"כ לעסוק בדין הברייתא מתוך המשנה. וזהו ובכל עבודה כשדה. וזהו כמו למשל שמביא חטים מתוך הבית וזורעי' בשדה מחוץ לעיר כך העוסקים בברייתא בדין השנוי במתניתין. והנה תכלית ירידה והגלות היא צורך עלייה גדולה שיאר אור ה' בגילוי רב לימות המשיח: **וזהו** קול דודי הנה זה בא מדלג על כו'. פי' מלמעלמ"ט. על ההרים. פי' כאדם שקופץ מהר להר וע"כ הולך הרבה ביחד כך הנה ההרים העליונים הם בחי' חסד דאצי' שהוא חסד ה' ממש בגילוי רב ועצום ואתעדל"ע הוא ע"י אתעדל"ת אע"פ שיש הרבה מדרגות בנתיים. מקפץ על הגבעות. פי' גבעות הם האמהות בחי' מקבלים מן ההרים. דהיינו אפי' מי שאין לו בחי' האהבה מצד עצמו אך מפני שרואה ושומע תפלות אחרים מתעורר בו ג"כ. והנה ארז"ל על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה (זו תפלה) ועל גמ"ח שהם עצמן תקוני המדות שבין אדם למקום ושבין אדם לחבירו. והנה בענין תורה ותפלה כבר נתבאר בפסוק איך שהוא בחי' הגלות וכמ"ש לעיל. ובא ג"כ לפרש בענין תקוני המדות וזה נק' את כל עבודתם אשר עבדו בהם. כי העבודה היא מהם ובהם עצמן לתקן מדותיהם. ולזה צריך טורח עמל ויגיעה גדולה להפך מן ההפוך אל ההפוך ולשנות דרכו וטבעו ונק' עבודה מלשון עורות עבודים שצריך לעבד את המדות שיהיו מתוקנים לה' לבדו:

ועצה היעוצה לזה מ"ש בפרך ויש בו כ' פירושים. אחד לשון טורח ומלאכה כבידה. ולא מפני כבדות המלאכה מחמת עצמה אלא כעין שדרשו רז"ל גבי פרעה בפרך נתן מלאכת נשים לאנשים שהגם שבאמת מלאכת נשים קלה ממלאכת האנשים אע"כ היתה כבידה עליהם מפני שהוצרכו לשנות טבעם ורגילותם. וכן

שו"ה והתרומומות, נדפס: ישיב"י, וכדפרי"ר: משיב"י. שו"ה אח"כ, נדפס: (ועיין ... ע"א), כ"ז ניתוסף בדפוס זיטאמיר. שו"ה, והנה שחי' נשמות" אף דלקמן חשיב גם למך, אבל רק ב' ירדו כדי לתקן (ממכתב כ"ק מ"ח אדמו"ר) - הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

נב	אור	שמות	תורה
-----------	------------	-------------	-------------

שבשביל הכנסת ללה ביטלו מקיש כנוז' בינוקא דבלק בריחא דלבושייכו כו' (אף שבק"ש יש יחודי' עליונים כו') גם ארז"ל עשה דוחה לית כמו מילה בצרעת. ושעטנו בציצית. אשר כ"ז הוא מפני שיש מעלה במעשה שהוא בחי' גהי' בחי' רגלין מה שלמעלה גם מחי'. ולכן גם הדיוט שבישראל המקיים איו מצוה מעשיית בלי כוונות וסודות רק מפני שכך צוה הקב"ה יוכל להיות שיהי' זה יקר בעיני השם בבחי' אחת מכמה כוונות והשגות שבצדיקי' כו'. כי יש בחי' מעלה יתירה בבחי' תמכו' דאורייתא יותר מעיני העדה כנ"ל במשל הרגל לגבי הראש כו' (ועד"ז ארז"ל גדול העושה צדקה בסתר יותר ממה רכנו וכמ"ש במ"א) וזהו דוקא מצד עולם התקון ששם נעשה בחי' זו דנעוץ סופן כו' והיינו לפי שנתקון הוא רבוי הכלים ומצד הכלים דוקא נמצא בחי' זו כנ"ל משא"כ בתהו היו האורות מרובים והכלים מעטים לא הי' בחי' זו כו':

והנה כבר נתבאר שנשמת משה הי' משמטה א' ונמשכה לעולם התקון והוא הי' מבחי' חכ' שהוא בחי' ואיה. כמ"ש בו וירא ראשית לו. לכך כשראה משה בבחי' רא"י ממש ככל עולם התקון דאצילות שירד ונמשך בו. מה שנעוץ תחלתו בסופן וסופן בתחלתו שזה הי' בעיניו דבר חדש ממש שהרי לא נמצא זה בעולם התהו כו'. נתפלא מאד ע"ז ולכן השפיל עצמו נגד הנשמו' דעולם התקון ואמר שלח נא ביד תשלח כו'. כ"ז יש בהם מעלה יתירה יותר ממנו מצד הכלים דתקון שנעוץ סופן כו'. משא"כ אצלו ששרשו מתהו. וז"ש כי כבד פה וכבד לשון אנכי ר"ל ששרשו מתהו ששם היו האורות גדולים ולא היו יכולים להתלבש בכלים. וזהו ענין כבד פה שלא הי' יכול להשפיע אור שכלו לתוך כלי הפה. וזה הי' בעיניו חסרון גדול ומעלת התקון שהכלים מרובים להכיל האורות נפלאה ויקרה בעיניו ע"כ אמר שלח נא ביד תשלח דהיינו מי שהוא מעולם התקון כי בתקון נמצא מעלה יתירה מצד דבר שנתחדש שם דנעוץ סופן כו' והיינו דוקא מצד הכלים דתקון כנ"ל ואין זאת אצלו שהרי הוא כבד פה כו'. זה הי' טענת מרע"ה שהשפיל א"ע מאד להיותו עניו מכל האדם כו'. (ובאמת היא מעלה אצלנו מה שהי' כבד פה שהרי סיבה זו הוא מצד רבוי האורות שלכך לא יכלה הנלי להכיל. משא"כ בתקון הוא מיעוט האורות ורובי הכלים. וגם זה אמת אלא שעכ"ז יש מעלה יתירה בתקון מצד הכלים כנ"ל בענין נעוץ סופן כו':)

והנה השי"ת השיב לו מי שם פה לאדם הלא אנכי הוי"ה. פ"י אמת אתה אומר שאתה כבד פה שאין לך כלים כאלו הנמצאים בתקון שנעוץ תחלתו בסופן ומצד שרש נשמתך אתה כבד פה שאין השכל יוכל להתלבש בכלי הפה כו'. אך מי שם פה לאדם בניקוד קמ"ץ רומז על האדם הידוע היינו בחי' אדם דאצ"י שעל הכסא שהוא שם מ"ה בגימט' אדם שהוא כללות התקון כנודע וענין כלי הפה הוא הממשיך אור מקיף כמ"ש בפע"ח שע"י הברכה של המצוה נמשך בחי' המקיף וע"י המצוה עצמה נמשך האור פנימי (כי הבל הפה נעשה בחי' אור"מ וע' בתניא פ"ה) ולכן בתשר' נחלקו הספרדים והאשכנזים אם ירכו עלי' ברכה מיוחדת מפני שהמקיף דתשר' גבוה מאד ע"כ מנהג ספרד שלא לברך דס"ל שא"א להמשיך המקיף ההוא כו'. והאשכנזים ס"ל דיכולים להמשיך. עכ"פ למדגו דכלי הפה הוא הממשיך האי"מ כו'. וז"ש מי שם פה לאדם כלומר מי האציל כלי הפה שהוא כלי שנמשך אור"מ מי האצילו לאדם דתקון. הלא אנכי הוי"ה בחי' עצמות אא"ס שרש הקו וחוט דאור אי"ס ב"ה המקור לכל אור"מ ומקיפים כו'. וא"כ

באורך ורוחב כ"א היתה נקודה א' בדרך כללי וקיצור מופלג זו חסד וזו גבורה כו' וגם היו הע"ס זה תחת זה שהיו מפורדים זה מזה שחסד הי' בפ"ע וגבורה בפ"ע ולא היו מתכללי' זה מזה (ולכן היו רק נקודות כו' דהא בהא תליא). משא"כ עולם התקון הוא שנעשו הספי' בבחי' פרצוף' מחכמה נבנה פרצוף אבא ומו"ק פרצוף ז"א שהוא שנתחלק' הספי' בהחפשוט' לפרטי פרטי' טפ"ט ובכל א' ראש תוך סוף והי"ח המגדילי' עד שנעשה רמ"ח איברים כו' וגם נעשה התכללות הספי' זו מזו והמשל לשני בחי' אלו יובן ג"כ בכחות הנפש שבגוף. שרמ"ח כחות הנפש מתלבשים נרמ"ח איברי הגוף. כח הראי' מתלבשת בעין. וכח השמיעה באזן. וכח המעשה בידים. וכח ההילוך ברגלים כו'. ובחי' זו הוא ענין התפשטות והתלבשות כחות הנפש בכלים שהם האיברים. ועוד נמצא בחי' אחת הכוללת את כל פרטי הכחות המתחלקי' באיברים הנ"ל ומקפת עליהם מכל צד מראשו עד רגלו. והיינו בחי' המחשבה של האדם כנראה בעליל שכאשר יכונה בצפורן רגלו תרגיש תיכף המחשבה את הכאב וכן כשירצה לנענע רגלו תתנענע תיכף ומיד שיעלה במחשבתו לנענע רגלו שזמה רא"י שהמחשבה ישנה ברגל ג"כ והיא שם בבחי' מקיף כו'. והנה ענין התלבשות הכחות באיברים הוא משל לבחי' פרצופים דיושר שמתלבשי' בכלים כדוגמת פרצוף מוחין וזרועות כו'. (ובחי' התהו הוא בחי' עיגולים שהם בחי' מקיפים וזהו כמשל המחשבה כו') (ועין ע"פ ויאמר מלך מצרים למלודות כו' שנחאר ענין זה באריכות מעיני עגולים ויו"ט) והנה לפי שבושר דתקון נתחלקו הספירות בפרטיות בבחי' פרצופים לכך נמצא בהם דבר חדש מעלה יתירה אשר לא היתה בעולם התהו בהיותו בבחי' נקודות זת"ז. והיינו מ"ש בס"י נעוץ תחלתו בסופן וסופן בתחלתו. שיש מעלה בסוף מה שאין בראש. שזה לא נמצא בעולם התהו רק בעולם התקון מפני שנעשו בבחי' פרצופים. והוא עדי"מ מכחות הנפש שבגוף שהשכל מלוכבש במוח שבראש שהוא המעולה וראש לכל כחות הנפש ואח"כ בידיים מתלבש כח המעשה לכתוב ולצייר ולעשות כל מלאכת אומן שהוא כח פחות בערך לגבי כח השכל שבמוח ואח"כ ברגלי' מתלבש הכח היותר נמוך שבמעשה כח ההילוך לבד וכאשר נעריך הכחות בעצמן זה לזה מצד עצמם מהותן כמו שהם קודם התלבשות באיברים ודאי ימצא שכל השכל הוא מיומם ונעלה לגמרי ככל מכל כל מכח המעשה שבידים ורגלים כו' כי הוא כח מפנימי' הנפש ונעלה מעלה מן כח ההלוך שהוא רק מחיצונית הנפש. אמנם כשנתלבשו בכלים כח השכל בראש וכח ההילוך ברגלים אוי ימצא מעלה ברגל שאינו בראש שהרי הרגלים מעמידים את הראש ומוליכים אותו ממקום למקום ואין נמצא כח זה בראש כלל. הרי נעוץ תחלתו בסופן וסופן בתחלתו שיש מעלה בהסוף שאינו בהראש כו'. וזה בא דוקא מצד התלבשות הכח בכלי הרגל דוקא:

והנמשל יובן ההפרש בין עגולים דתהו ליושר דתקון. דשם בתהו היו זה תחת זה ולא היו בבחי' פרצוף. ע"כ לא הי' נמצא בחי' זו דנעוץ סופן כו'. אבל בתקון שנתלבשו בכלים רבים בבחי' פרצוף אוי נעשה בחי' זו מצד הכלים שיש ברגל מה שאין בראש כו'. וכדוגמא זו דנעוץ סופן בתחלתו שהוא ענין מבלי אשר ימצא ראש וסוף שיש מעלה בסוף מה שאינו בראש יובן ג"כ במצות (שהם ג"כ בחי' תקון כמ"ש זאת התורה אדם) שיש מעלה במצות מעשיות שהם גבוהים בבחי' א' יותר מן התורה (עם היות שהתורה היא בחי' פנימיות והמצות הם בחי' חיצוניות מעשה לבד) שהרי מבטלים מת"ת לצורך הלויית המת גם מצינו

שרי' בעיני' נדפס: מי יש בחי' מעלה' וז"ל: וכן יש מעלה' - הגהת כ"ק אדמו"ר מהר"ש"ב נ"ע.

לכך נתלכשה חכמת התורה ג"כ בכתב כו' באותיות ותגין כו' אמנם שרש הל"ת אף שהן ג"כ בתושב"כ מ"מ הן למעלה ממדרגת המ"ע אלא שהם נמשכים מבחי' י"ה. מפני ששרש הל"ת הוא מבחי' ומדרגה גבוה שאינו יכול להתלכש בתוך כלים כמו המ"ע שהתפילין והאתרוג הם כלים להאור כו' משא"כ הל"ת שאין לאותו האור כלי שיוכל לשכון בו בבחי' הן ע"י מעשה רק ע"י לאו ושליה הוא מושג שאין יכולים להכיר מהותו רק לשלול ההפוך כמו לא תאכל חלב ודם לפי שזהו מנגד לקדושת האור לפי שהיא מבחי' סט"א. וע"י שלילת ההפוך נמשך גלוי האור אבל א"א להמשיכו ע"י מעשה כמו ע"י תפילין וציצית ע"ד האורות הנמשכים ע"י מ"ע לפי שמעלת האורות הנמשכים ע"י ל"ת גדולים וגבוהים יותר מהנמשכים ע"י מ"ע וא"א לעשות להם כלים בבחי' הן רק ע"י לאו שקדם להן דהיינו ע"י שלילת ההפוך. וזהו בארץ לא זרועה וזהו שהל"ת נמשכים מבחינת י"ה שלמעלה מ"ה:

והנה כל דברי סופרים הוא הכל עד"ו של הל"ת שהרי ד"ס הם לעשות סייג לתורה עשו משמרת למשמרת' כו' לכך נקרא דברי סופרים ששרשם מבחי' סופר שהוא בחי' א"ה סופר שהוא ענין א' י"ה כנ"ל שהל"ת נמשכים מ"ה. וכמו"כ כל ד"ס נמשכים משם לכן הם למעלה מתושב"כ שנק' ספר דרמ"ח מ"ע נמשכים מ"ה שהם מתלכשים בכלים. משא"כ ד"ס הם מבחי' שלמעלה מזו לכן לא היה באפשר להתלכש במעשה הכתב אלא בעל פה דוקא כי אבא יסד ברתא שבחי' הדבור נמשך מן הח"ע שהוא בחי' איה סופר כנ"ל (וע' מ"ש ע"פ שחורה אני ונאווה מענין זה):

והנה גם בתושב"כ עצמה ימצאו ענינים אשר לא נכתבו מצד מעלתן הרמה. דהיינו שלפעמים נאמר וידבר ה' אל משה לאמר כך וכך. שנתפרש ונכתב בתורה הצווי והאמירה של הקב"ה למשה בענין מצוה ההיא. ולפעמים לא נכתב רק הצווי של משה לישראל בענין מצוה ההיא ולא נכתב הצווי של הקב"ה אליו וכמו כל משנה תורה שאמר משה לישראל כמה מצות אשר לא נתפרשו היכן צוהו הש"י ע"ז. וכה"ג נמצא הרבה בתורה. וצריך להבין למה לא נכתב הצווי של הקב"ה. אך הענין כי משה הוא בחי' יסוד אבא ולכן זכה שתנתן התורה על ידו דאורייתא מח"ע נפקת. ופי' ויאמר או וידבר ה' אל משה. הוא בחי' הדבור וההמשכה מן המאציל אור א"ס ב"ה ליסוד אבא ח"ע בענין המצוה ההיא או ההגדה ההיא. וענין וידבר משה אל כנ"ל הוא ההמשכה שנמשך מיסוד אבא גילוי ענין ההוא לישראל. ולכך יש איזו ענינים גבוהים מאד. שלא היה יכול להתלכש בכתב ענין ההמשכה מאור א"ס ב"ה בח"ע בענין ההוא רק נכתב ההמשכה והגלוי מיסוד אבא למטה שזהו ענין וידבר משה כו'. וכמו בענין הארבה שהתרה משה את פרעה כי אם מאן אתה כו' הנני מביא מחר ארבה כו' ולא נאמר הצווי של הקב"ה בענין ההתראה. והיינו להיות ששרש הארבה גבוה מאד כידוע בענין וארבה אח זרעו ואתן לו את יצחק כו' (צ"ע דאח"כ נכתב הצווי של הקב"ה בענין הארבה נטה את ידך וצ"ל דבענין ההתראה לפרעה לא היה יכול להיות נכתב) ויש ענינים שיוכל להיות נכתב הצווי של הקב"ה למטה ולא נכתב הצווי של משה לישראל בענין ההוא רק שממילא מובן שמסתמא אמר משה לישראל מאחר שנכתב שאמר הש"י למטה כו':

להבין מארז"ל ע"פ כי טובים דודיד מיין. עובים עלי דברי סופרים יותר מינה של תורה. וי"ל לשון עלי והל"ל לי. הנה כתיב לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חייד. פי' כי הוא חייד.

ממני לא יבצר מאומה ואנכי אהיה עם פיר ג"כ פי' אף שמצד שרשך מתהו אין לך כלים כאלו אבל אנכי הוי"ה שעשיתי את הכלים דתקון ואת עולם התהו אני יכול להפך הדבר להתערב בחי' תהו ותיקון יחד היינו המעלות דשניהם שיהיו האורות מרובים כמו בתהו כו'. וגם בחי' המעלה דתקון שיהיו הכלים מרובים מאד. דאז יהיה נעוץ תחלתו כו' וזהו ואנכי אהיה עם פיר שהגם ששרשך מתהו עכ"ז יהיו לך כלים דתקון ובפרט כלי הפה שע"י נמשכו האורות מקיפים כו'. והיה א"כ כך שני המעלות. והיינו מפני שכמו שנעוץ תחלתו בסופן כך נעוץ סופן בתחלתו לכן יוכל להיות נמצא מעלת התקון אף בתהו כו' לכך יתחברו יחד כו'. (ועמ"ש במ"א ע"פ ארוממך כי דליתני איך דוד שהוא בחי' דבור היה כלול באדה"ר בחי' חכמה כו' והוא כענין נכד פה וגילוי בחינת הדבור בחינת דוד זהו ענין מי שם פה לאדם הלא אנכי זהו בחינת ארוממך עומק רום כו' ע"ש וכדוגמא זו היא מ"ש במ"א מעלת מצות דרבנן כי הנה רמ"ח מ"ע רמ"ח איברים היינו המשכת אורות בכלים משא"כ סס"ה ל"ת שס"ה גידים הם בחינת אורות שלמעלה מהתלכשות בכלים ואיברים לכן אין בל"ת קום ועשה והיינו כענין אורות דתהו שלמעלה מאורות דתקון לכן אי אפשר לכלים להכילם אבל במצות דרבנן שהם ג"כ מבחי' זו דל"ת ומ"מ מתלכשים בקום ועשה בכלים לפי שבינה יתירה כו' וכך נאמר למשה אנכי אהיה עם פיר שגם אורות שמבחי' תהו יתלכשו בכלים דתקון כנ"ל. וע' לקמו ע"פ זה שמי):

זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר. איתא בת"ז שמי עם י"ה שס"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח. וצ"ל מפני מה שרש מל"ח גבוה יותר משרש המ"ע שהל"ת נמשכי' מבחי' י"ה דהוי' והמ"ע נמשכים מבחי' ו"ה דהוי"ה. גם י"ל מפני מה לא ניתנה תושב"כ ג"כ בכתב. הענין הוא דכתיב איה סופר וגוי'. ונת' במ"א הפי' דבחי' א"י"ה עצמו הוא הסופר (והוא בחי' איה מקום כבודו) כי איתא בס"י בג' דכורים ברא הקב"ה את העולם בסופר וספר וספור. והנה תושב"כ נק' ספר ובחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר הוא בחי' א"י"ה שהוא א' י"ה כי מקור ושרש י"ה דשם הוי"ה נמשך מבחי' האל"ף שהוא בחי' חכמה דאצילות (ר"ל מקור ושרש החכמה כמ"ש במ"א בכוננת א' דאחד דק"ש שהוא בחי' מזל נוצר דמשם יונק אבא או ר"ל חכמה סתימאה) כמ"ש אאלפך חכמה. ועוד שבאות אל"ף נכללו בו ג' אותיות דשם הוי" ב"ה כנודע מהארז"ל שתמונת האל"ף בתושב"כ הוא י' ו' ו' ובתפילין י' ו' ד'. מפני שבתושב"כ מלוכש אור אבא דאצי' כי אורייתא מח"ע נפקת והיינו מבחי' יסוד אבא לכן נכתב גם הקוץ התחתון של האל"ף כתמונת י' רמז לחכמה דאצי' שהוא בחי' י' דשם הוי' כנודע. אבל בתפילין נכתב קוץ התחתון של האל"ף בתמונת ד' שהוא בחי' מחשבה עילאה שהוא בחי' לאה שהוא עד"מ כמו הד' שיש בו התפשטות לאורך ורוחב. וזהו איה סופר. דהיינו שמקור של התושב"כ שנק' ספר עילאה כמ"ש בזהר אית ספר ואית ספר. הוא בחי' א"י"ה א' עם י"ה שהאל"ף הוא מקור לי"ה כנ"ל שהוא הסופר את הספר דהיינו שהוא מקור התושב"כ שנמשכי' הימנו:

דהנה כללות התושב"כ הוא מדבר בענין קיום מצות עשה. שנמשכים מבחי' ו"ה שהוא בחי' ז"א דאצי' שהאורות מחולקים בתוך הכלים שהן רמ"ח אברים דז"א שמשם נמשכים רמ"ח מ"ע ולכך המקיים מ"ע ממשיך עליו אור עליון דז"א ולכך ניתנה התורה בכתב להיות האורות דז"א מתלכשים בכלים ממש